

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Критичне мислення»

(вибіркова)

Ступінь вищої освіти – Бакалавр

Спеціальність: 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії

Освітня програма «Бакалавр»

Рік навчання 2023-2024, семестр 2

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 4

Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

Конверський Анатолій Євгенович, д-р. філос. наук, проф.

Матвієнко Ірина Сергіївна, канд. філос. наук, доц.

Кафедра філософії та міжнародної комунікації,
корпус. 3, к.125, тел. 5278150

malushka20@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4658>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Професійна підготовка високоякісного спеціаліста, поряд з іншим, передбачає розвиток культури критичного мислення, яке допомагає ефективно спілкуватися та вести науковий діалог. Вивчення дисципліни «**Критичне мислення**» дає можливість отримати навички критичного та логічного мислення, технік прийняття рішення, доведення та спростування, аргументації, проведення ефективних публічних виступів. Критичне мислення випрацьовується шляхом розвитку самостійного свідомого мислення, вміння чіткого, логічного формувати свої думки, швидко приймати рішення на підставі аналізу та синтезу інформації. Людина, яка критично мислить, вміє чітко формулювати власні думки, доводити та спростовувати, будувати аргументацію, а тому основною характеристикою критичного мислення є самостійність, обґрунтованість та доказовість. Дисципліна «**Критичне мислення**» забезпечує формування навичок аргументації.

Дисципліна «**Критичне мислення**» має міждисциплінарний характер, оскільки ґрунтується на здобутках у царині критичного і творчого мислення, композиції, логіки, риторики, герменевтики та епістемології. Вона має характер практичної системи, що обумовлює спрямованість не стільки на розширення знань, як на тренування критичного підходу до раніше набутих знань чи формування нових стійких вмінь успішно мислити й доводити власні думки. **Метою** дисципліни «**Критичне мислення**» є формування та вдосконалення культури мислення шляхом засвоєння ними основних знань з логіки та вироблення навичок критичного мислення, як несуперечливого, доказового мислення, яке можна застосовувати в практичних ситуаціях.

В процесі вивчення дисципліни «Критичне мислення» студент має отримати наступні компетентності, а саме: ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність); ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному; СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях; СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень; СК7. Здатність аналізувати міжнародні інтеграційні

процеси у світі та на Європейському континенті, та місце в них України; СК11. Здатність аналізувати природу та еволюцію міжнародних організацій, їх місця у системі міжнародних відносин, основних форм та перспектив співпраці України з ними.

Вивчення «критичного мислення» забезпечує такі **програмні результати навчання**:

PH05. Знати природу та механізми міжнародних комунікацій; PH07. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси; PH13. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньої політичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності держав, міжнародних взаємодій між державами, міжнародними організаціями та недержавними акторами, що вони характеризуються комплексністю та невизначеністю умов і передбачають застосування теорій суспільних наук та спеціальних наукових методів дослідження проблем міжнародних відносин.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема 1. Критичне мислення як логічна рефлексія	4/1	Знати поняття та терміни до теми. Вміти критично та логічно мислити. Розрізняти поняття, судження та умовиводи. Використовувати логічні засоби та інструменти для обґрунтування висновків.	Виконання завдань практичної роботи №1. Теоретичне опитування. Підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Розв'язання логічних задач, тощо.	10
Тема 2. Основні формально-логічні закони та критичне мислення	2/1	Знати поняття логічного закону, а також основні закони логіки. Вміти їх застосовувати на практиці у своїй професійній та повсякденній діяльності. Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку.	Виконання завдань практичної роботи №2. Теоретичне опитування. Підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (в т.ч. в elearn) Розв'язання логічних задач, тощо.	10
Тема 3. Понятійний апарат міркувань	2/2	Знати що таке поняття, яким чином утворюється та визначається. Розуміти та	Виконання завдань практичної роботи №3. Теоретичне опитування.	15

		розрізняти зміст та обсяг поняття. Знати логічні операції утворення понять, розрізняти аналіз, синтез, абстрагування, узагальнення та обмеження поняття. Вміти застосовувати класифікацію, дихотомічний поділ та поділ за видотвірною ознакою. Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку.	Підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання логічних задач, тощо.	
Тема 4. Критичне аналіз і прийняття рішення	2/2	Знати та визначати судження як форму абстрактного мислення людини. Вміти формулювати судження, як ствердні та заперечні. Знати категоричні судження та їх види. Визначати порівнювальні та не порівнювальні судження, розрізняти їх за якістю та кількістю. А також знати складні судження та їх види, вміти їх формулювати та логічно застосовувати на практиці. Розрізняти прості та складні судження, знати їхню структуру та види.	Виконання завдань практичної роботи №4. Теоретичне опитування. Підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання логічних задач, тощо.	15
Тема 5. Теорія умовиводів та запитання	2/2	Визначити умовивід, як форму критичного мислення людини. Знати класифікацію умовиводів. Вміти узагальнювати попередній досвід і наукові дослідження, що в подальшому ведуть до обґрунтованих висновків. Розрізняти поняття, судження та умовиводи. Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку. Знати структуру запитань та відповідей. Розрізняти коректні та некоректні запитання, а також розуміти правильність та неправильність відповідей.	Виконання завдань практичної роботи №5. Теоретичне опитування. Підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання логічних задач, тощо.	20
Модульний контроль 1			Підсумковий тест в ЕНК	30
Модуль 2				
Тема 6. Аргументація	4/2	Знати логічні механізми обґрунтування істинності висловлювання. Визначити поняття аргументації та структуру доведення. Застосовувати правила формально-логічного доведення. Розрізняти поняття доведення та спростування. Знати пряме та непряме доведення, поняття спростування та його види, правила змістового доведення. Вміти критично та логічно мислити. Аналізувати подану інформацію та робити власні обґрунтовані висновки. Застосовувати логічні інструменти для власного, як особистого, так і професійного розвитку. Використовувати логічні засоби та інструменти для обґрунтування висновків.	Виконання завдань практичної роботи №6. Теоретичне опитування. Підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання логічних задач, тощо.	35

Тема 7. Еристика	2/2	Навчитися мистецтву вести спір, діалог, дискусію, полеміку, диспут, дебати тощо; будувати переконливу аргументацію, ефективно критикувати погляди опонентів. Використовувати риторику діалогічного мовлення для успішної комунікації.	Виконання завдань практичної роботи №7. Теоретичне опитування. Підготовка презентацій. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn) Розв'язання логічних задач, тощо.	35
Модульний контроль 2			Підсумковий тест в ЕНК	30
Всього за 1 семестр				70
Залік				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Презентації, реферати, відео повинні бути оформлені згідно зразку та мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	Екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	зараховано
74-89	Добре	зараховано
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Колотілова Н. Логіка і риторика: ретроспектива взаємозв'язку: монографія. К: Центр навчальної літератури, 2019. 272с.
- Колотілова Н.А. Риторика: навч. посіб. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 232 с.
- Комаха Л.Г. Логічні засоби аргументації у філософському знанні: мон. К.: Центр начальної літератури, 2015. 360 с.
- Конверський А. Є. Критичне мислення. Підручник для студентів начальних закладів вищої освіти усіх спеціальностей. К.: Центр учбової літератури, 2018. 344 с.
- Конверський А.Є. Сучасна логіка. Класична та некласична. К: Центр навчальної літератури, 2018. 296.
- Хоменко І.В. Логіка. Теорія та практика. К: Центр навчальної літератури, 2010. 400 с.
- Тягло О.В. Критичне мислення: навч. посіб. Х.: Основа, 2008. 189 с.
- Щербина О.Ю. Логіка та юридична аргументація: мон. К.: ВПЦ «Київський університет», 2013. 303 с.
- Critical Thinking Skills Success in 20 Minutes a Day, by Lauren Starkey, 2004.

10. Frameworks for Thinking. A Handbook for Teaching and Learning. David Moseley, Vivienne Baumfield, Julian Elliott, Maggie Gregson, Steven Higgins, Jennifer Miller and Douglas Newton. Cambridge University Press, 2005.